

referentienummer
datum 21 augustus 2023
aan Carin Stolzenbach van der Doelen
van Wiro Gruijters
kopie Eveline Braat
Jeroen Eskens
projectnummer 0479561.100
project BP Heiligboom Moergestel
betreft Externe veiligheid

1. Inleiding

De gemeente Oisterwijk voornemens om woningen realiseren aan de rand van het dorp Moergestel. Omdat de voorgenomen ontwikkeling niet past binnen het vigerende bestemmingsplan, wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1-1.

Figuur 1-1 Globale ligging van het plangebied (rood). LuchtfotoNL 2021 © CycloMedia Technology B.V.

In het kader van de ruimtelijke procedure dient onder andere het aspect externe veiligheid te worden beschouwd. Antea Group is in dit kader gevraagd een onderzoek externe veiligheid op te stellen.

2. Beleidskader

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Voor inrichtingen is het Besluit externe veiligheid inrichtingen

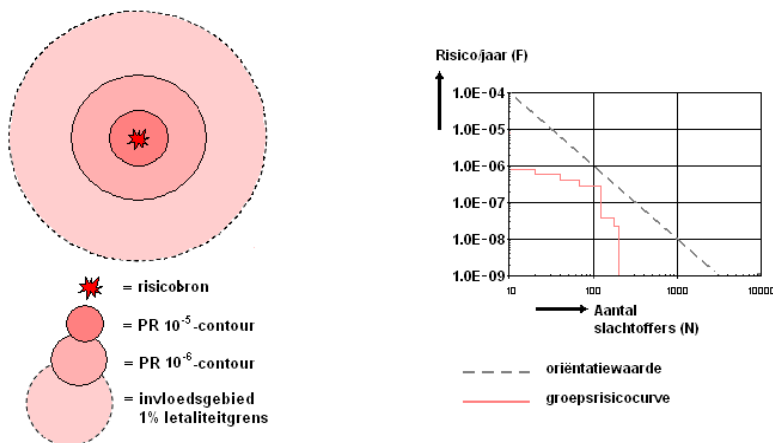
(Bevi) het relevante beleidskader, voor buisleidingen is dit het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het beleid voor transportmodaliteiten staat in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Binnen het beleidskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} /jaar-contour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten aanwezig zijn of geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6} /jaar-contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Figuur 2-1 Weergave plaatsgebondenrisicocontouren, invloedsgebied en groepsrisicografiek met oriëntatiewaarde voor transport

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, het Bevb en het Bevt is een verplichting tot verantwoording van het groepsrisico opgenomen. Bij deze verantwoordingsplicht dient het bevoegd gezag op een juiste wijze de toename en ligging van het groepsrisico te onderbouwen en te verantwoorden. Hierbij geeft het bevoegd gezag aan of het groepsrisico in de betreffende situatie aanvaardbaar wordt geacht. Bij de verantwoording van het groepsrisico dient het bevoegd gezag advies in te winnen bij de veiligheidsregio. De verantwoordingsplicht van het groepsrisico dient naast de rekenkundige hoogte van het groepsrisico, dat berekend wordt door middel van een kwantitatieve risicoanalyse (QRA), tevens rekening te houden met een aantal kwalitatieve aspecten, zoals hieronder weergegeven.

Verplichte en onmisbare onderdelen:	
A	Ligging GR t.o.v. oriënterende waarde
B	Toename GR t.o.v. nulsituatie
C	De mogelijkheden van zelfredzaamheid van de bevolking
D	De mogelijkheden van hulpverlening
E	Nut en noodzaak van de ontwikkeling
F	Het tijdsaspect

Figuur 2-2 Verplichte en onmisbare onderdelen van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico

Omgevingsveiligheid (Omgevingswet)

Omgevingsveiligheid is een begrip dat hoort bij de Omgevingswet die januari 2024 in werking zal treden. Door alle wetten en regelingen binnen het omgevingsrecht samen te voegen ontstaat een verandering onder het motto 'Eenvoudig beter'.

De Omgevingswet introduceert (in het Besluit kwaliteit leefomgeving) een aantal aandachtsgebieden. Deze aandachtsgebieden verschillen per risicobron. Voor bijvoorbeeld transportroutes gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen in het Basisnet gaan de volgende aandachtsgebieden gelden:

- Een brandaandachtsgebied van 30 meter;
- Een explosieaandachtsgebied van 200 meter.

Binnen deze aandachtsgebieden kunnen aanvullende bouwkundige maatregelen van toepassing zijn. De afwegingsruimte ligt hierbij primair bij het bevoegd gezag, met uitzondering van zeer kwetsbare gebouwen (zoals gebouwen bestemd voor het verblijf van jonge kinderen). Voor zeer kwetsbare gebouwen binnen het aandachtsgebied gelden de aanvullende bouwkundige maatregelen (of gelijkwaardige maatregelen) altijd.

3. Beschouwing risicobronnen

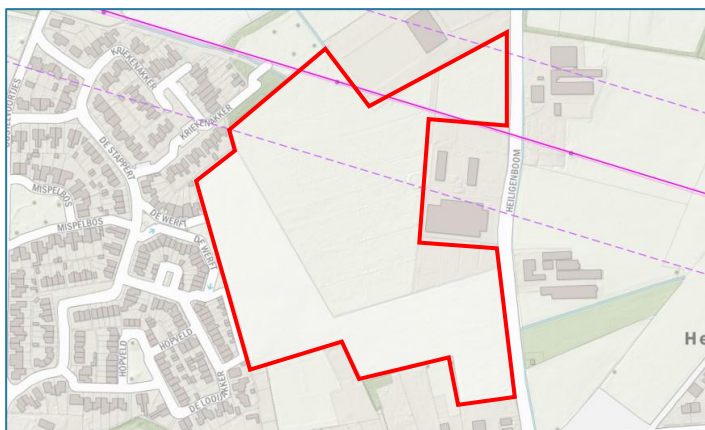
In de omgeving van het plangebied bevindt zich op dit moment één relevante risicobron:

- Hoogspanningsleiding Best – Tilburg noord.

In dit hoofdstuk wordt de bovenstaande risicobron beschouwd.

3.1 Hoogspanningsleiding Best – Tilburg noord

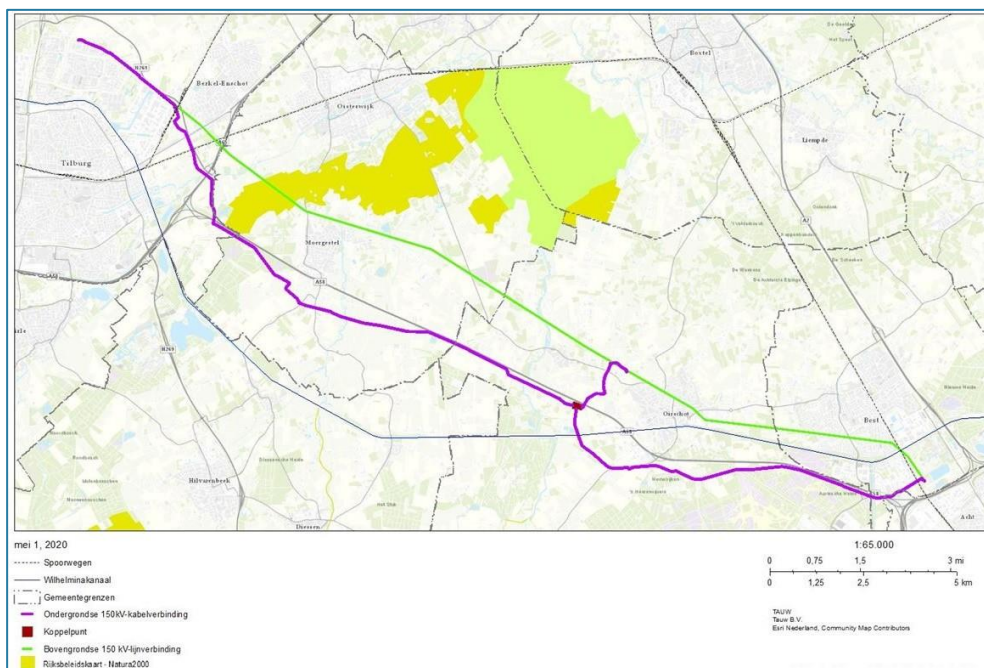
Door het noordelijke deel van het plangebied loopt op dit moment een bovengrondse hoogspanningsleiding met een spanning van 150 kV. De ligging van de huidige leiding met de corresponderende indicatieve magneetveldzone is weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3-1 Ligging van de huidige hoogspanningsleiding ten opzichte van de globale ligging van het plangebied (rood)

Elektriciteitsleidingen worden niet gezien als een traditioneel externe veiligheidsitem. Omdat er ten aanzien van dit soort leidingen een zoneringsvraagstuk kan spelen, is het risico van dit soort leidingen wel beschouwd. Voor nieuwe gevoelige functies (waar kinderen langdurig kunnen verblijven) dient er namelijk rekening gehouden te worden met de magneetveldzone (= 0,4 microTesla). Het RIVM adviseert zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te vermijden dat er situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in een gebied rond hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde hoger is dan 0,4 micro-tesla (de magneetveldzone). Voor een (bovengrondse) 150 kV-verbinding geldt een indicatieve magneetveldzone (worst-case afstand) van 80 meter aan weerszijden van de leiding. De huidige leiding zou daardoor een beperking kunnen vormen voor de ontwikkeling van woningen binnen de magneetveldzone.

De huidige leiding zal in 2026 worden vervangen door een ondergrondse 150 kV leiding omdat de huidige leiding onvoldoende transportcapaciteit heeft. De nieuwe ondergrondse 150 kV leiding zal op een andere locatie worden gerealiseerd. Het nieuwe tracé van de ondergrondse leiding is weergegeven in figuur 3-2.

Figuur 3-2 Ligging van het huidige en toekomstige tracé (lichtgroene lijn = huidige tracé, paarse lijn= toekomstige tracé). Bron: Bestemmingsplan Ondergrondse 150kV Tilburg Noord - Best, gemeente Oisterwijk (2021)

Het nieuwe tracé loopt niet door het plangebied, maar ligt op grote afstand ten zuiden van Moergestel. De route is opgenomen in het bestemmingsplan Ondergrondse 150kV Tilburg Noord - Best, gemeente Oisterwijk (2021). Na het amoveren van de huidige bovengrondse hoogspanningsleiding en de realisatie van de nieuwe ondergrondse leiding zijn er geen beperkingen met betrekking tot het plangebied.

4. Conclusies

De gemeente Oisterwijk voornemens om woningen realiseren aan de rand van het dorp Moergestel. In het kader van deze ontwikkeling is voor het plangebied het aspect externe veiligheid beschouwd.

Hoogspanningsleiding Best – Tilburg noord

Op dit moment loopt een hoogspanningsleiding van 150 kV door het noordelijke deel van het plangebied. Deze leiding heeft een indicatieve magneetveldzone van 80 meter aan weerszijden van de leiding. Deze leiding zal echter word geamoveerd. Conform de planning zal deze leiding in 2026 worden verwijderd. Na het uit gebruik nemen van deze leiding zijn er geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het plan met betrekking tot externe veiligheid.